

Gebruik stroband in verharingsperiode vooral praktisch voordeel

Kwaliteitsverbetering nog niet in gang gezet

schoon nachthok

In de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE 2003) is bepaald dat de nertsen moeten kunnen beschikken over strooisel in het nachthok. Het gedrag van nertsen in de groeiperiode is echter zodanig, dat verstrekt stro op het nachthok binnen afzienbare tijd onder de ren ligt. Een stroband is een kunststof band die over de nachthokken gelegd wordt. De band is 14 cm breed, waardoor er aan beide kanten 2 mazen onbedekt blijven. Stro op de band wordt geleidelijk door de nertsen in het nachthok getrokken.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te
Ederveen

Een vanaf 15 september geplaatste stroband op het nachthok bedekt met stro had wisselend effect op de kwaliteit van de tevenpelzen en nauwelijks effect op de reuenpelzen. De gemiddelde verkoopprijs is gelijk bij het wel of niet gebruiken van een stroband vanaf half september. Het praktische voordeel is dat stro op het nachthok ligt en dat stro in het nachthok is. Daardoor hoeft er minder vaak stro verstrekt te worden en is het stroverbruik lager.

Inleiding

Het gebruik van stro voor de nertsen is in de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE 2003) beschreven: in de nestbox moet altijd voldoende droog strooisel aanwezig zijn. Het strooisel mag van diverse herkomst zijn, zolang het de eigenschap van strooisel behoudt. In Mink Production staat dat in de herfst tot het pelzen de nertsen ruim in het stro moeten zitten. Belangrijkste reden is het voorkomen van vocht en ammoniaklucht die effect hebben op de kleur van de pels (Mink Production, p.184). Een stroband zorgt voor een microklimaat in het nachthok. Het dicht het nachthok niet af zoals met de oude kistjes gebeurde, het zorgt dat er door ventilatie een constant klimaat ontstaat, waarbij tocht voorkomen wordt. Tocht wordt als medeoorzaak gezien voor te veel lange haren (LongNap, LangHarig), een kwaliteitskenmerk dat duidelijk minder betaald wordt de laatste jaren. Het prijsverschil tussen pelzen met een reguliere haarlengte en pelzen met Long Nap bedraagt ca. €3,- tot €4,- per pels ongeacht de pelslengte en kwaliteit (info veilinghuizen). Long Nap dient voorkomen te worden en door selectie is deze eigenschap terug te dringen. Met de stroband over het nachthok wordt getracht de pelskwaliteit positief te beïnvloeden en het aandeel Long Nap terug te brengen. De investering van een stroband is niet hoog (ca. €0,40/m) en het wordt al jaren in de praktijk gebruikt. Gebruikers menen dat de kwaliteit van de pels verbeterd wordt. Er zijn in Nederland en Denemarken niet eerder onderzoeksprojecten aan het gebruik van de stroband gewijd.

Opzet

Op 15 september 2009 zijn een aantal rennen op Edelveen voorzien van een stroband. Op deze band is lang gehakseld stro gelegd en vanaf de startdatum tot de pelsdatum heeft altijd stro op de band gelegen. De controle rennen, zelfde combinatie dieren, hebben vanaf half september wekelijks lang gehakseld stro verstrekt gekregen. De arbeid van het stro verstrekken als ook de hoeveelheid verstrekt stro is bijgehouden. Net voor de pelsperiode zijn de banden verwijderd om het vangen voor selectie en pelzen eenvoudiger te maken. De nertsen die in dit project beoordeeld zijn komen uit zowel de pelsafdeling als de uitgeselecteerde fokdieren. Deze herkomstverdeling is over alle groepen vergelijkbaar. De

Tabel 1: Reuenpelzen met of zonder stroband

Veilingres ultaat Wild Reuen +/- stroband vanaf 15 september						
bezetting	OR		RT		RRTT	
	contr.	stroband	contr.	stroband	contr.	stroband
Aantal	148	166	125	69	210	319
Lengte 50+40 (%)	37	42	28	33	24	24
Kwaliteit Plat+Bur+1A (%)	24	30	27	28	40	37
LongNap (%)	20	20	18	10	10	11
Verkoopprijs (excl LG - €)	44,7	44,9	44,4	44,8	45,2	44,5

Tabel 2: Tevenpelzen met of zonder stroband

Veilingres ultaat Wild Teven +/- stroband vanaf 15 september						
bezetting	RT		RRTT		4 TEVEN	
	contr.	stroband	contr.	stroband	contr.	stroband
Aantal	81	109	233	315	168	343
Lengte 20+0 (%)	31	11	24	28	35	36
Kwaliteit Plat+Bur+1A (%)	54	44	58	40	42	57
LongNap (%)	9	3	3	3	5	3
Verkoopprijs (excl LG - €)	34	32,5	34	34	34,2	35,7

dieren zijn gelabeld vóór het pelsproces en de info per pels is na verkoop verwerkt.

Resultaten

Het gebruik van een stroband was eenvoudig. De band werd over de nachthokken gerold en het stro erop gelegd. Als strosoort beviel langgehakseld stro zeer goed. Dit stro is niet te kort, waardoor het zo in het nachthok viel, en niet te lang (niet gehakseld stro), zodat de nertsen het gemakkelijk in het nachthok en de ren konden trekken. De functie van stro, het droog houden van het nachthok, lukte ook met een stroband, maar minder overtuigend.

Een goede portie lang gehakseld stro lag 3 dagen op een nachthok zonder stroband en 2 tot 3 weken op een nachthok met stroband. Hierdoor was het verbruik veel minder en de arbeid om het stro op de nachthokken te leggen ook. Minder verbruik betekende ook minder in het nachthok waardoor de functie van droog houden minder goed gedekt was. Minder stroverbruik in de groeiperiode betekende ook dat er minder stro te verwijderen was na de pelsperiode.

De beoordeling van de pelzen met of zonder stroband in de verharingsperiode is in 2 tabellen te zien. De tabellen zijn hetzelfde opgebouwd, tabel 1 met het resultaat van de reuen en tabel 2 met de teven. Per kooi-bezetting zijn de verschillende kengetallen te zien voor de groep zonder stroband (controle) en de groep met de stroband. Van de bezetting OR (reu bij moeder), RT (reu-teef) en RRTT (2reuen en 2teven) zijn de reuengegevens in tabel 1 vermeld. De tabel toont de volgende waarden: het aantal pelzen (Aantal), het percentage langste pelzen (Lengte 50 en 40), het aandeel van kwaliteiten Platium - Burgundy en 1A, het aandeel pelzen Long Nap en de verkoopprijs. De verkoopprijs is gebaseerd op de Kopenhagen Fur veiling van april 2010 omdat daar de meeste pelzen verkocht zijn. Er is een prijscorrectie toegepast op de pelzen die in juni verkocht zijn. De verkoopprijs is exclusief de LowGrades, die worden in september verkocht. Deze prijs is dus over de reguliere pelzen.

De lengteclassificatie voor de reuen uit een paar is beter dan reuen uit een groep. Dat de lengte voor de reuen onder de stroband beter is voor reuen in een paar is moeilijk toe te wijzen aan alleen de stroband. De groepskeuze is willekeurig geweest en er zijn geen gewichten bij pelzen bekend. De kwaliteit verschilt tussen de groepen, maar niet zodanig dat het als gevolg van de stroband gezien mag worden. De kwaliteit van de reuen uit een groep is wel aanzienlijk beter dan van reuen uit paarhuisvesting. Het aandeel LongNap is 2 keer zo hoog bij de reuen in een paar dan in een groep. Bij de reuen in de Reu-Teef combinatie lijkt het lagere aandeel Longnap onder de stroband een gevolg van die stroband.

De verkoopprijs is de optelsom van de hierboven genoemde zaken en is ongeveer gelijk voor alle groepen. Reuen in een paar meten langer, maar zijn minder in kwaliteit dan de reuen in een groep. Aan de prijzen is geen effect van de stroband te zien.

Tabel 2 geeft de informatie van de teven. De opbouw is hetzelfde, maar in de combinaties die getoond zijn, staan nu de gegevens van vier teven in een klauterkooi. De lengteklassen 20 en 0 staan in deze tabel van de teven.

De lengte van de teven uit Reu-Teef en de stroband verschilt erg veel met de controle teven en de overige groepen. De lengte van de teven uit de groep 4 Teven is het best, maar er zijn geen verschillen door de stroband. De kwaliteit wisselt bijzonder veel bij de teven in tabel 2. Bij iedere kooi-bezetting is er een verschil tussen wel of geen stroband, alleen dit is geen consequent beeld.

Het percentage LongNap bij de teven is veel lager dan bij de reuen, maar ook hier is het lager voor teven in een groep ten opzichte van een teef uit een paar. Net als bij de reuen, is er een effect van de stroband bij de bezetting Reu-Teef.

De gemiddelde verkoopprijs, tussen wel of geen stroband, is gelijk. De lagere prijs bij de teven uit Reu-Teef met stroband is vooral een lengte en kwaliteit effect, en dan valt het verschil nog mee. Bij de groep RRTT is er een groot verschil in kwaliteit voor de controle en een klein positief effect op lengte voor de teven met stroband. De verkoopprijs is echter gelijk voor beide groepen. Bij de 4 Teven is de lengte gelijk en de kwaliteit beter bij een stroband en ook iets minder LongNap. Dit zal bijgedragen hebben aan het ontstane prijsverschil van €1,50.

Conclusie en aanbeveling

Het gebruik van de stroband is praktisch waardevol door het lagere verbruik van stro, het mindere werk van het op het nachthok brengen en uiteindelijk verwijderen. Het moet niet het doel zijn om zo weinig mogelijk stro te verwerken, het doel is een schoon en droog nachthok. Zeker in de verharingsperiode hebben de nertsen het stro nodig om schoon te blijven. Ook op de stroband moet een behoorlijke laag stro liggen.

In dit project is geen effect op de kwaliteit aangetoond. Het aandeel LongNap nam af in de Reu-teef combinatie wanneer de stroband op het nachthok lag. Bij de andere combinaties is er geen verschil, zodoende is er geen consequent effect getoond. Het gebruik van de stroband wordt ook in 2010 getoetst. De band is al direct na het spenen op de nachthokken gelegd.

Het lagere aandeel LongNap bij de nertsen die in een groep gehouden worden is wel een consequent beeld. Samen slapen in het nachthok, waarbij de nertsen elkaar warm houden en lucht cq. tocht minder kans heeft doordat het nachthok vol zit, leidt waarschijnlijk tot minder LongNap. Het verschil in LongNap tussen de dieren in een paar en een groep is ook bij de andere reguliere pelzen te zien. Dit was voorgaande jaren ook al in enige mate te zien en kan mede het doorlopende succes van de groephuisvesting in de klauterkooi verklaren.

Een stroband geeft een praktisch voordeel en is zeker niet negatief voor de kwaliteit van de nertsen. Dit krijgt een vervolg in 2010.

Dit onderzoek is uitgevoerd met subsidie van het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE).

1. stroband lang stro plakken
2. stroband te fijn stro
3. stroband vol